

Krimpprobleem vraagt nieuwe manieren van samenwerken

Kasteel Hoensbroek bij Heerlen. De gemeente wil het groen in de omgeving met de stad verweven en ziet het kasteel als potentiële toeristische attractie.

'Wil je dat private partijen en burgers gaan meebetalen aan maatregelen tegen de gevolgen van krimp, dan moeten ze invloed kunnen hebben op de plannen. Het beste is om ze vanaf de beginfase overal bij te betrekken.' Dat zegt Wiebren Kuindersma van Alterra, na een quick scan van experimenten in Nederland rond krimp.

Kuindersma bekeek 22 experimenten die zijn gestart in het kader van het actieplan bevolkingsdaling. De ministeries van Binnenlandse Zaken, EL&I, OCW, I&M, VWS en SZW zijn betrokken bij een of meerdere experimenten. Doel was te achterhalen wat de kans van slagen van een proef vergroot. De experimenten draaien om wonen, groen, zorg, onderwijs of voorzieningen en zijn nog

vooral gericht op ontwikkeling van een visie. Trekker is in het gros van de gevallen de gemeentelijke overheid. Dat is op zich logisch, zegt Kuindersma, omdat vooral zij dit probleem op de agenda wil zetten. 'Wel bestaat het gevaar dat private partijen te laat bij de planvorming worden betrokken. Je kunt wel een mooie wijk met veel groen bedenken, maar als overheid kun je niet zomaar huizen

slopen en veel gemeenten kunnen meer groenonderhoud niet betalen. Je zult als het om wonen gaat dus ook partijen als woningbouwcoöperaties en particuliere woningbezitters bij de planvorming moeten betrekken. Dat betekent dat deze groepen ook invloed op de inhoud van de plannen moeten hebben.' Financiering speelt daarin ook mee. 'Wil je dat private partijen en burgers gaan meebetalen, dan moet je ze vanaf de beginfase erbij betrekken.' Kuindersma adviseert daarnaast om in de experimenten nieuwe manieren te ontwikkelen om geld te verdienen met het nieuw aangelegde groen en het duurzaam beheer ervan. De krimpproblematiek vraagt van bestuurders nieuwe manieren van werken en samenwerken tussen verschillende overheden en private partijen. Dat lukt op de ene plek beter dan de andere, mede afhankelijk van de betrokken personen. Dat duidt op een zwakke plek. Verder is de rol van de rijksoverheid bij de experimenten nog onvoldoende duidelijk. Om van elkaar te kunnen leren moeten ook contacten tussen experimenten van de grond gaan komen, stelt Kuindersma.

Twee experimenten waarbij de rijksinzet wordt gecoördineerd door EL&I bekeek Kuindersma nader: Groen voor Rood in Delfzijl-Noord en het Gebrookerbos bij Heerlen, dat zich bevindt tussen de Natura 2000-gebieden Geleenbeekdal en de Brunssummerheide. Beide experimenten spelen zich af in wijken waar de gemeente besluit woningen te slopen. De vraag is wat er moet gebeuren met de vele lege plekken die gaan ontstaan.

Delfzijl wil de vrijkomende ruimte benutten voor natuurontwikkeling en stadslandbouw. In Heerlen mikt de gemeente op het oplossen van de achterstandsproblematiek gecombineerd met groen de stad inbrengen en natuurontwikkeling, en ziet kansen voor nieuwe functies als stadslandbouw.

Zowel in het project Gebrookerbos als Groen voor Rood zijn betrokkenen met veel enthousiasme van start gegaan en dat is een belangrijke factor voor succes. Het opzetten van een goed gedragen projectplan en een goede projectorganisatie blijkt wel meer tijd te kosten dan gedacht. Opvallend is volgens Kuindersma dat er wordt geëxperimenteerd met vernieuwende praktijkconcepten, waaronder stadslandbouw en tijdelijk gebruik van ruimte, wat nieuwe ideeën oplevert zoals een natuurcompensatiebank. In beide experimenten worstelt de gemeente nog met het vormgeven van burgerparticipatie.

Domein	Natuur, landschap en platteland
Informatie:	www.vanmeernaarbeter.nl www.kennisonline.wur.nl
Contact:	Wiebren.Kuindersma@wur.nl 0317 - 48 49 74